

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrst & Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.361

Naraščajoča napetost zaradi ČSR:

V pričakovanju proglašenja dr. Beneša

Prezident češkoslovaške republike dr. Beneš bo jutri objavil proglas na narod, v katerem bo obrazložil dokončno stališče glede ureditve naraščajočega problema v državi

PRAGA, 9. sept. h. Vsa češkoslovaška javnost se največje napetosti pričakuje podrobne vsebine dokončnih predlogov vlade glede ureditve narodnostnega problema v ČSR in s tem združene preureditve države.

Včeraj je imel politični odbor ministrov 4 ure trajajočo sejo pod predsedstvom prezidenta republike dr. Beneša. Kakor se doznava iz dobro poučenih virov, so bile na tej seji dogovorene vse podrobnosti v glavnih obrisih jedrnatih predlogov. Pri tej priložnosti je bilo tudi sklenjeno, da bo prezident republike jutri objavil proglas na narod, v katerem bo obrazložil sedanji notranji in zunanji politični položaj države in pojasnil stališče Češkoslovaške do vseh perečih problemov.

V diplomatskih krogih se največje napetosti pričakujejo ta proglas, ki bo predstavljal po splošni sodbi definitivni zaključek češkoslovaških koncesij Nemcem. Na izjave, ki jih bo podal prezident češkoslovaške republike dr. Beneš, bo nato vsekakor moral odgovoriti nemški kancelar Hitler in jasno označiti stališče Nemčije.

Preiskava o dogodkih v Moravski Ostravi

Praga, 9. sept. AA. (DNB) Krajevni odbor sudetsko-nemške stranke v Moravski Ostravi objavlja, da je član Runcimanovega odposlanstva major Saton včeraj nedoma obiskal strankino pisarno, kjer se je poudarilo o včerajšnjih dogodkih. Nato je obiskal policijsko ravnanje, kjer je ostal 2 uri in zbral podatke o predvčeršnjih dogodkih.

Izredno važen posvet v Londonu

Opozicija zahteva izredno sklicanje parlamenta
Nenadna seja ožjega kabinetnega sveta

London, 9. septembra. br. Ves včerajšnji dan je potekel v znaku živahnih diplomatskih razgovorov. Ministrski predsednik Chamberlain, ki se je predčasno vrnil iz Balmorala na Skotskem, kjer se je mudil več dni kot gost angleškega kralja, je prišel že navezdogaj v svoj urad v Downing Streetu, kjer je najprej sprejel zunanjega ministra lorda Halifaxa, s katerim je dolgo razpravljalo o mednarodnem položaju, zlasti o češkoslovaškem problemu. Pozneje so bili k tem razgovorom pritegnjeni tudi državni podtajnik zunanjega ministrstva Cadogan, diplomatski svetovalec angleške vlade Vansittart in finančni minister Simon. Konferenca je trajala nad dve in pol ure.

Popoldne se je pri ministrskem predsedniku Chamberlainu sestala ožja kabinetna seja, ki je po zbiranju poučenih krogov sprejel izredno važne sklepe. Pozornost je zbudilo dejstvo, da so temu svetu prisostvovali poleg drugih tudi ministri za državno obrambo, minister vojske in minister za letalstvo.

Ministrski predsednik Chamberlain je konferiral tudi s predstavniki opozicije.

Angleško delavstvo zahteva odločen nastop v obrambo ČSR

Skupen proglas delavske stranke in največje organizacije angl. delavstva „Trade Union“

London, 9. sept. br. Delavska stranka je skupno s največjo delavsko organizacijo, tako zvano „Trade Union“ izdala proglas, v katerem zahteva, naj vlada skliče izredno zasedanje gornje in spodnje zbornice in se jasno izjavi glede svoje politike v Srednji Evropi.

V proglasu se navaja, da v nobeni državi narodne manjšine ne uživajo toliko pravic in toliko uglednosti ter tolikšne enakopravnosti, kakor na Češkoslovaškem. Sedaj se od Češkoslovaške zahteva, naj se odpravi svoji diskriminaciji in dopusti v svojih mejah uveljavljanje totalitarne sistema. Tako zahteva je popolnoma nezdravljiva z integriteto in neodvisnostjo države. Spoštovanje do lastne svobode zahteva češkoslovaški vladi, da bi dopustila, da se sudetske pokrajine podvržejo kontroli narodnega socializma. Angleško delavstvo odreja Angliji in vsaki drugi državi in vladi pravico, izvajati na Češkoslovaški diplomatski ali kakršenkoli drugačni pritisk, da bi jo prisilili na tako ponižanje. Angleško delavstvo nima ničesar proti nemškemu narodu in je bilo prvo, ki se je v najtežji dobi nemške zgodovine zavzelo za sporazum s Nemčijo. Napočil je trenutek, ko je potrebno pozitivno poseči v ta razvoj dogodkov. Ni nobenega dvoma več, da gre tu za obrambo pred napadi in za ohranitev mira. Angleška vlada ne sme pustiti nemške vlade v dvomu, da se bo

Nemške demonstracije v Pragi

Praga, 9. septembra. AA. Snoči je množica 30.000 ljudi, večinoma sudetskih Nemcev, na trgu Privadov priredila manifestacije prepevanja »Deutschlandlied« in pa »Horst-Wessel Lied«. Policija je vzdrževala red, vendar pa se ji ni posrečilo preprečiti spopade in so bila na nekaterih poslopjih razbita okna.

Lord Runciman na praškem velesejnu

Praga, 9. septembra. br. Lord Runciman je včeraj dopoldne v spremstvu svoje soproge in članov svoje misije obiskal praški velesej.

Protesti proti pisanju „Timesa“

London, 9. sept. e. Londonske »Times« so objavile članek, v katerem zahtevajo, naj se revidirajo meje čsl. republike in nemške pokrajine priključijo Nemčiji. Ta članek je izkval velik ogorčenje v mednarodnih krogih, ker so prvotno smatrali, da je to uradno stališče angleške vlade. Češkoslovaški poslanik v Londonu dr. Masaryk je zaradi »Timesovega« pisanja takoj protestiral v zunanjem ministrstvu, kjer so mu pa zagotovili, da se Anglija ne strinja s tem pisanjem ter da vztraja angleška vlada pri dosedanjih svojih politikah. Včeraj sta se v zunanjem ministrstvu oglašila tudi francoski veleposlanik Corbin in ruski poslanik Majski, ki sta se v imenu svojih vlad pridružil protestu dr. Masaryka. Ob tej priložnosti je angleška vlada ponovno dala zagotovilo, da članek v »Timesu« ni bil inspiriran s službene strani.

nemške pokrajine češkoslovaške republike, kajti če bi Nemci izginili iz Češkoslovaške, bi Nemčija izgubila vsako možnost vplivati na Češkoslovaško v svojo korist.

Odsev v Zenevi

Zeneva, 9. septembra. AA. Češkoslovaško vprašanje meče temno senco na današnjo otvoritev zasedanja sveta »Zveze narodov«. V Zenevi menijo, da bo treba počakati precej časa, da se bo položaj razjasnil. V Zenevi prevladuje prepričanje, da se svet ZN še nikdar ni sestel v mučnejšem ozračju kot pa tokrat.

Ko je glavni tajnik Avenol zbral vodilne uradnike Zveze narodov, jim je rekel, da bo to sedanje zasedanje sveta ZN najvažnejše v zgodovini ženevske ustanove in da bo življenjskega pomena za ves svet in za mir.

Italija proti odcepitvi nemških pokrajin od Češkoslovaške

Odločno pa zagovarja Henleinove zahteve

Rim, 9. septembra. »Informazione Diplomatica« objavlja v svoji današnji številki članek, v katerem pravi med drugim:

Rimski odgovorni krogi popolnoma mirno in hladnokrvno, vendar pa zelo pozorno spremljajo razvoj spora med sudetskonoemsko stranko, ki ima za seboj 3 in pol milijona Nemcev v ČSR in praško vlado. Stališče Italije je popolnoma v skladu s obojimi Rim-Berlin in se italijanska politika popolnoma postavlja v korist zahtevam, ki jih je Henlein navedel v 8 karlovskih točkah, v katerih je zahteval teritorialno avtonomijo za manjšine, pri tem pa ni nikdar rekel, da ne bi hotel ostati v okviru ČSR. Henlein torej ni še tako daleč, da bi zahteval popolno odcepitve Nemcev od države, kateri načeljuje dr. Beneš. Tako radikalno rešitev spora pa se priporočali v zadnjem času tako vplivni listi kakor sta »Times« in »La Repubblica«. Stališče Italije v sudetskem vprašanju je bilo določeno tekom razgovorov, ki jih je imel vodja in državni kancelar Hitler med svojim obiskom v Rimu s Mussolinijem. Italija ni vpolkicala nobenega letnika pod zastavo in tudi ni izdala nobenih drugih vojaških odredov. To pa ni storila sama zaradi tega, ker meni, da bi bil sporazum mogoč, če se odstranijo vse tiste odredbe, ki slone na vojaških nagibih, drugi pa zato, ker ji njena notranja ureditev dopušča, da je zmeraj na vse pripravljena.

Rim, 9. sept. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da notica, ki jo je objavila »Informazione Diplomatica« popolnoma jasno izraža uradno stališče Italije o češkoslovaškem vprašanju. Dotični članek nakazuje tudi pot rešitve, ki je še zmeraj mogoča. Kriza, otežkočena z novimi incidenti bo verjetno še dalje časa trajala. Jasno pa je, da se je začela propaganda, ki ima za cilj obžestiti Nemčijo. Dejansko pa je sedaj Evropa pred pokretom narodov, ki imajo za seboj večino, in ki zahtevajo pravico. V tem je bistvo problema.

Rim, 9. sept. h. Kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, bo imel Mussolini v kratkem, verjetno neposredno po nürnberškem kongresu, velik govor, v katerem se bo baval predvsem s sedanjo mednarodno krizo ter pojasnil stališče Italije do vseh perečih evropskih problemov. Pri tej priložnosti namerava pojasniti tudi stališče Italije do Židov, ker so najnovejši ukrepi proti Židom v Italiji izzvali po svetu zelo občutno reakcijo.

Pritisk na ČSR mora prenehati!

V Pragi je dosežena skrajna meja popustljivosti
Sedaj mora Berlin pokazati svojo barvo

Berlin, 9. sept. b. V »Populaire« razpravlja bivši ministrski predsednik Blum o novem položaju in piše med drugim: Češkoslovaška pripravljenost h koncesijam izvira ne le iz pametne presoje in upoštevanja položaja, temveč tudi iz volje po ohranitvi dobrih odnosov z Anglijo in Francijo. Pritisk Anglije in Francije na Češkoslovaško ne sme sedaj več dalje. Francija se odslej ne sme več obračati na Prago, temveč na London, London pa tudi ne več na Prago, temveč na Berlin.

V diplomatskih krogih v Parizu prevladuje v ostalem mnenje, da bo Hitler sprejel poslednje praške predloge, ki jih je češkoslovaška vlada stavila sudetskemu Nemcem na pritisk Londona in Pariza. Nove koncesije nudi po splošnem prepričanju toliko možnosti za zadovoljitev zahtev sudetskih Nemcev, da bi odklonitev teh predlogov pomenil pravo provokacijo z nemške strani.

Na francosko javnost zelo močno vplivajo poročila iz Nürnberga, iz katerih more dobiti povprečen Francoz vtis, da Nemčija z velikim uspehom draži živce demokratičnega zapada, ki ga straši z nevarnostjo vojne. Danes so se razširile povsod govorice, da ne bosta Anglija in Francija zahtevali od Češkoslovaške nobenih novih koncesij, ker se v Londonu in Parizu dobro zavedajo, da bi nadaljnja popustljivost utegnila dovesti do usodnega preobrata v vsem evropskem kontinentalnem položaju.

Solidarnost Francije z malimi narodi

Paris, 9. septembra. b. Znani desničarski publicisti in poslanec de Kerillis podaja v listu »Epoque« naslednjo oznako francoskega javnega razpoloženja glede na razvoj dogodkov v Srednji Evropi:

Paris, 9. sept. AA. (Reuter) Uradno objavljajo, da zunanji minister Bonnet še ni sklepal o tem, kdaj misli odpotovati v Zenevo. Ker pa so angleški zunanji minister lord Halifax, poljski zunanji minister Beck in belgijski predsednik vlade in zunanji minister Spaak že odločili svoj odhod v Zenevo, je verjetno, da tudi Bonnet nocoj ne bo odpotoval v Zenevo.

Varnostni ukrepi v Belgiji

Bruselj, 9. septembra. br. Kralj Leopold se je včeraj vrnil v prestolnico. Takoj po svojem prihodu je imel dolg razgovor s ministrskim predsednikom, zunanjim ministrom in ministrom za državno obrambo. V političnih krogih pripisujejo temu posvetu velik pomen in ga spravljajo v zvezo s splošnim mednarodnim položajem. Takoj po tem posvetu je bil izdan odlok, da se nemudoma ojačijo vse postojanke na belgijsko-nemški meji.

Nemški kancelar Hitler

bo najbrže že jutri ali v nedeljo imel svoj zaključni govor na kongresu v Nürnbergu, v katerem bo zavzel stališče k problemu sudetskih Nemcev v ČSR — Od njegovega stališča je sedaj v največji meri odvisno, kako se bodo razvijali nadaljnji dogodki v Srednji Evropi.

S španskih bojišč

Salamanca, 9. sept. AA. Uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi: Včeraj v četrtke so nacionalistične čete pri Ebru nadaljevale s prodorjem kljub slabemu vremenu. Sovražnik se je moral umakniti s svojih postojank in so njegove izgube velike. Na drugih frontah ni bilo važnejših dogodkov. V letalski bitki smo v sredo sestrelili dvojce sovražnih lovskih letal. Nacionalistična letala so bombardirala utrdbe v pristanišču Alicante.

Saint Jean de Luz, 9. sept. AA. Poročilo republikanskega poveljstva pravi, da je včeraj v odseku Gandeze sovražnik napadel z močno podporo topništva. Nacionalisti so se vendarle ni posrečilo prodreti skozi republikansko fronto. Tudi v odseku Gabalos so nacionalistične čete brezuspešno napadale. V letalski bitki smo sestrelili troje nacionalističnih letal.

Angleška vojna mornarica obišče Rumunijo

Bukarešta, 9. sept. AA. Eskadra angleške vojne mornarice na Malji bo uradno obiskala Rumunijo. Angleške vojne ladje pričakujejo v Constanzi 28. septembra.

Maršal Graziani guverner vzhodne Afrike

Berlin, 9. septembra. AA. (Stefani). Na Mussolinijev predlog je maršal Graziani imenovan za generalnega guvernerja italijanske vzhodne Afrike.

Odstavitev pomočnika Litvinova

London, 9. septembra. AA. (Reuter). Svet komisarjev je odredil odstavek Somoziakova, pomočnika komisarja za zunanje zadeve, ki je načeloval oddelku za Doljni vzhod. Svoj odlok je svet komisarjev izdal brez kakšnega pojasnila.

Kdo bo novi predsednik sveta Društva narodov

Zeneva, 9. sept. h. Za kulisami se vodijo že živahni razgovori o kandidaturi za novega predsednika sveta Društva narodov. Kot najresnejši kandidat se označuje finski zunanji minister Holsti. Kljub skrajni napetosti mednarodnega položaja bodo na tem zasedanju zastopane vse evropske države, ki so ostale zveste Društvu narodov, po večini po svojih zunanjih ministrih.

Ameriško teniško prvenstvo

Forest Hill, 9. sept. Včeraj se je začelo mednarodno teniško prvenstvo Amerike. V I. kolu je Mac Ney (USA) premagal Destremeauja (Francija) 6:2, 4:6, 6:1, 6:3, Kukuljević (Jugoslavija) Prohaska (USA) 7:5, 6:1, 6:0, Hunt (USA) Tamija (Japonska) 6:1, 4:6, 6:1, 6:3. Ponedeljek, ki so ga postavili na čelo osmine, je bil v prvem kolu prost.

Borzna poročila.

Borzna poročila
Carli, 9. septembra. Beograd 10, Paris 11.9525 London 21.3150, New York 441.50, Bruselj 74.45, Milan 29.24, Amsterdam 238.80, Berlin 177, Praga 15.24, Varna 88.10, Bukarešta 3.25.

